

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת עבודה זרה

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 571-2016 (02)

פ"ה השוכר את הפועל

גמ' סב. - סד.

שכר פעולה ב"נ וסתם יינם אסור [קנס] וחטים ישרוף ויקבר [תקלה],
חוץ: מלשפוך [למעוטי תיפלה], לאחר זמן שכירותו, "חבית בפרוטה" - השאר מותר, שכר חמור
לישב עליה [אין נ"מ במחיר]

שכר חמרין בפירות שביעית - ר' יוחנן ורבא - בקדושת שביעית [קנסו בנפיש שכרם],
אביי - יכול לתת שכר בפירות שביעית במתנת חנם

לוה פירות שביעית יכול לשלם בשמינית [אח"כ אין חליפין]
חוץ ממיחד שיעבודו

אתנן מותר: "להוי גבך עד ביאה ואם מיצטריך לך קני מעכשיו" וקדמה והקריבתו (וספק בקדמה
והקדישתו [בעין בשעת ביאה]),

בנתן אחר ביאה א"כ אמר בזה (בישראלית באפותיקי דקאי בחצירה)

יכול לתת דינר לפועל לקנות ואינו חושש שיקנה איסור, אבל לא לחנוני החשוד לספות להם

גמ' סד. - סה:

דמי ע"ז ע"י גוי מותרין א"כ רוצה בקיומו (המתן שאמכור ואשלם לך) חוץ מירושת גר ואחיו [יחזור
לקולון]

גר תושב אינו מבטל ע"ז [לא פלח לשום ע"ז]

גר תושב (להחיותו) - ר"מ - קיבל בפני ג' לא לעבוד ע"ז
חכמים - ז' מצות ב"נ

אחרים - כה"ת חוץ מנבילות

א"כ קיבל למול ולא מל תוך י"ב חודש

אין מפקדין אצלו יין לזמן מרובה [רש"י - איחלף, לפי ראשון - אינו מקפיד אמגע גוי] ויינו לת"ק מותר
בהנאה ולא בשתייה, לר"ש - י"נ [רש"י - אינו מקפיד על מגע גוי], וי"א מותר בשתייה
ואינו מבטל רשותו לעירוב

{ רבא לבר שישך - יש עליכם אימתא דמלכותא משא"כ בעוה"ב, פקע עיניה דבר שישך }

שכר שפיכת יין ישראל לתוך נוד דגוי מותר [בהתירא קטרח (לרש"י - נאסר רק כשמגיע לקרקעיתו)]

גמ' סה: - סז.

י"נ ע"ג ענבים שלמים ידיחם; מבוקעות (ירושלמי - או נטל עוקצן) אסורות בנ"ט, חוץ מיין חדש לאביי
(לרש"י וחזקי) במשהו [מין במינו בתר טעם] ורבא חולק [בתר שמא]

ע"ג גרוגרות יבשים מותר [נ"ט לפגם]

ע"ג חטיטין - יאפה וימכור לגוי שלא בפני ישראל [סדק כמבוקעות]

לר"מ כל איסורין מצטרפין אפי' באינו מינו [לא תאכל כל תועבה - כל שתיעבתי]

יין לתוך חומץ (רש"י - ליין ריח חומץ קודם שנתערבו) -

אביי - במשהו [בתר ריחו - מינו], רבא - בנ"ט [אינו מינו]

להריח איסור - אביי - אסור [ריחא מילתא] (חוץ ממיקלא האיסור)

רבא - מותר [לאו מילתא], לא לר"מ

פת ע"פ יין תרומה - ר"מ אוסר, ר"י מתיר, ר' יוסי אוסר בשעורין [שואבות]

לאביי ור"ל מח' בחמה ע"פ מגופה וצוננת ע"פ פתוחה (רש"י - אם הריח נכנס)

רש"י סו.

ג' רש"י - להל' במינו בנ"ט חוץ מטבל וי"נ, רש"י סט. ורש"י חולין קט. - במשהו

תבלין של ב' שמות איסור מצטרפין (לרבא לר"מ) - לרש"י - לתבל לאסור

תבלין של ג' שמות - לרש"י - פלפל לבן, שחור, ארוך

גמ' סז. - סט.

שמואל, ר' יוחנן, רב דימי - השביח ולבסוף פגם (חומץ לגריסין והרתיחן) אסור
טעם לשבח אין לוקין אא"כ יש ממשו כזית כדי אכילת פרס (רש"י - ד' ביצים)
נ"ט לפגם בנפגם מחמת דבר אחר - לל"ק דר"ל אסור, לל"ב ולהל' מותר
לר"מ ור"ל - נ"ט לפגם אסור [גיעולי עכו"ם פגמה פורתא (רש"י - בתבשיל הבא אחריו,
רש"י פסחים מד: - נפגמה הבליעה מטעם הכלי) תוך יום] חוץ מסרוחה מעיקרא
ר"ש - מותר [נבלה לגר - הראויה לגר]
עולא - מח' רק בהשביח ולבסוף פגם (איתותב),
ר' יוחנן - מח' רק בפוגם מעיקרא (רש"י - משנפל)
נפל שאור דחולין ואח"כ דתרומה - לת"ק אסור [לעולא - שבח דראויה לחמץ כמה עיסות (רש"י - של
תרומה)], לר"ש מותר [פגמה]
תרומה תחלה לכו"ע אסור [השביח ולסוף פגם]
בב"א לת"ק אסור, לר"ש מותר [אפי' איסור אינו מצטרף לאיסור]
רב - עכבר דמתא בשיכרא אסור [רב ששת - חידוש דבדילי ואפ"ה אסרה; רבא - נט"ל אסור, משביח
להל' בשיכרא או בחומץ בששים]

גמ' סט. - עא.

הפליג ישראל בחזקת המשתמר (רש"י - לא הודיעו) חבית מותר,
הודיעו שמפליג או א"ל מזוג ושתה לת"ק נאסר בכדי שיקוב ויסתום נקב במגופה
[סיד חדש לא ניכר - ולא חושב להסתכל מלמטה או זימנין דחלים גם למטה]
חוץ משל טיט [ניכר]
לרשב"ג ולהל' - כדי שיפתח ויסתום כל המגופה [סתומת נקב ניכר מלמטה] והאידינא דיש נקב
להריח מ"מ אסור
אוכל עמו ויצא - רק שעל השלחן אסור אא"כ א"ל מזוג ושתה
זונה ישראלית עם גוים - יין אסור [בתרייהו גרידא]
יין בבית וגוי ביני דני - מותר (רש"י - בשתיה) במקום דסבר שאפשר לראותו, בנתפס כגנב על כניסתו
[רש"י - כיון דבהול אכניסתו מירתת] (רש"י - או נכנס ברשות וידעינן למאי עייל), בחושש שיחזור
ישראל (אף בשבת), תינוק גוי (לרש"י - דוקא) דנקט אופיא
גנבי פתחי הרבה חביות מותר ברוב גנבי ישראל, לר"א בספק אי גוי נכנס או בספק נגע במוכח דפתחו
אדעתא דממון [לרש"י - מוכח לקולא שהגוים בגנבותיהו טרידי - ודמי לספק ביאה], לכו"ע בספק
ישראל ספק לא נגע אלא לשם ממון
מסר לגוי מפתח - יין מותר [שמירת מפתח בלבד]
חצר שחלקה במחיצה נמוכה מהני לי"נ
לטהרות - לרב טמאות (כרשב"ג ודלא כרבנן), חוץ: מנתפס כגנב, יותר מידו מגעת,
לר' יוחנן טהורות, חוץ: מיש לע"ה דריסת רגל, גג חברו למעלה לרשב"ג משתמיט ואומר
שהושיט ידו למדוד
חיל בעיר - בשעת שלום פתוחות אסורות, בשעת מלחמה מותרות אבל כהנות אסורות [פנאי לבעול ולא
לנסך]

גמ' עא. - עב:

גוי ששילם בחבית י"נ, משנכנסה לרשותו אסור לומר תן דמיה
מותר לשלם גוי שפרע עבורו י"נ [לרש"י - במצי לסלוקי בזוזי אינו שלוחו] אא"כ א"ל "עול תחתי" [לרש"י -
כאילו יהיב ישראל]

מוכר יין לגוי - פסק ואח"כ מדד - דמיו מותרין [לאמימר - קנה במשיכה (רש"י - וכן ישראל מגוי) וחייב לפני שנגע, לרב אשי דמשיכה אינה קונה (איתותב) - בהקדים לו דינר]
לרב - חוץ משפך לכלי דגוי עם י"נ: אם נצוק חיבור, אם אין כליו קונה ברשות מוכר, ביש טיפי י"נ על האוגנים בפי הכלי [נאסר בתערובת לפני קנין כלי]
אח"כ פסק - אסורין [לא סמכא דעתו לקנות]

משך ע"ז במקח טעות - אם שילם יוליך לים המלח [מיחזי כע"ז בידו (רש"י - כשמחזיר זוזי נראה כמוכר)]
אם אמכור, לך אמכור (רש"י - וקנו מיניה) ומכר לשני
בלי פיסוק - לרב יוסף קנה קמא, ורב הונא חולק
פסק ומכר לשני ביוקר - לרב כהנא קנה קמא, ורב יעקב מנהר פקוד חולק [זוזי אנסוהו (רש"י - והתנאי רק בשוייה)]

התנה "כדשיימי בג" - אפי' ב' מגו ג' [רש"י - נחת לתורת דיינין]
לר"פ יכול לבקש ג' אחרים, ורב הונא בדר"י (להל') חולק
נצוק, קטפרס (מדרון), טופח - רב הונא (לרש"י להל') - חיבור ל"נ (ולא לטומאה או למקוה) והמעה צריך לקטוף
ר' חייא מסתפק אי נצוק חיבור, לרב אשי (ס:) רק טופח להטפיח הוי חיבור
משפך עם עכבת שמדד לכלי גוי אוסרת [נצוק חיבור, נתמלא עד שפחס היין במשפך]
גוי המעה - מה שבחבית מותר [לא גזרו כחו לאסור העליון]

גוי שנגע בגישתא (ראש קילוח siphon) אוסר הכל [נצוק, רבא - כולו נגרר (רש"י - כחבית אריכתא): לרש"י - בקנה עד למטה שסופו לצאת, נט: - ור"פ מתיר (לרש"י - כל מה שחוץ לקנה)
מר זוטרא - גוי שמוצץ בקנה מיינ מותר עד שפסק

רש"י עא. - עא:

לרש"י - הל' כר"ל דגוי קונה בכסף
גוי שגזל פחות מש"פ א"צ להשיב - לרש"י כאן - דמחיל משא"כ בגזול מגוי

גמ' עג. - עד.

לרב דימי - י"נ לתוך היתר ראשון ראשון בטל (רש"י - דלא כהל'),
לרב יצחק בר יוסף - רק במעה מפך קטן, לרבין לא בטל
היתר לאיסור במינו בכ"ש [רש"י - לרב דימי דקמא קמא בטל], באינו מינו בנ"ט (רש"י - עד דנפל פי ס' כחדא)

רבין, ול"ב לרב שמואל ב"י - י"נ ומים ליין היתר משערין רק הי"נ כנגד מים [רואין מינו כאינו]
לל"ק לרב שמואל ב"י, ר' יוחנן לרש"י - בנפל י"נ תחלה מצא מינו ונעור,
לרש"י לחזקיה אפי' מים תחלה [לא אמרינן רואין] אבל לא י"נ במים ואח"כ יין היתר [משבטל אינו חוזר וניעור]

רב ושמואל - כל איסורין במינו במשהו,
ר' יוחנן ור"ל - בנ"ט, חוץ: מטבל [כהתירו - חטה אחת], י"נ ומים שנתנסכו [חומרא דע"ז]
משנה - איסור הנאה דדרכו להמנות אסורין ואוסרין בכ"ש [רש"י - תרתי לחשיבותא]

לרשב"ג תערובת י"נ מותר בהנאה חוץ מדמי י"נ
להל' לרב ור"נ (רש"י להל') רק בחבית בחביות או סתם יין ביין, ואמוראים חולקים

רש"י עג. - עד.

לרש"י - מודה רב דימי דאין קמא בטיל בנפל כולו כאחד, ולא כשאין ס' בהיתר
לרש"י - אין דרכו להמנות או חתיכת איסור אכילה בטלים ושדי א' והשאר מותר

גמ' עד : - עה :

גת אבן - דרך גוי : ל"ק דרבא - הדחה, של גוי - ניגוב ;
זפתה גוי (קצת יין) : ניגוב, ל"ב דרבא - אם גם דרך בעי קילוף חוץ מחלקה
עץ - דגוי - ניגוב ; זפתה גוי : לרבי ינגב (ובדרך יקלוף), לחכמים יקלוף [רש"י - זפת טובא ובלע]
חרס - דגוי - לרבי ניגוב חוץ מקנקנים (רש"י - ג"פ מים מעל"ע) [מכניסו לקיום], לחכמים אסורה ; זפתה
גוי ולא דרך - לרבי יקלוף (רש"י), לחכמים אסורה

לרש"י - ברייתא (רש"י להל') - גת א"צ ניגוב אלא הדחה, רבא - גת ברותחין
רבא - השולח כלי ריק שמכניסו לקיום בעי חותם (לרש"י - בתוך חותם)

ניגוב : לל"ק דרב - בלח 1 אפר 2 ומים, ביבש 1 מים 2 ואפר
לסורא - בלח 4 (א' מ' א' מ') ולל"ק דרש"י לרב 2 לשמואל 4
ביבש לרש"י לרב 3 לשמואל 5 (מ' א' מ' א' מ'), לר"י לכו"ע 3
לפומבדיתא - בלח 4, ביבש - 5 ולל"ב דרש"י לרב 3 לשמואל 5

עקלים (סביב הענבים) של נצר וקנבוס מנגבן,
של שיפה וגמי : מישנן לת"ק י"ב חודש ולרשב"ג מגת לגת,
או לר' יוסי מגעילן, ולרשב"ג בשמו - י"ב שעות תחת קילוח
מסננת של שער אדם או תפור בחבלי דקל מדיחן, דצמר או גמי מנגבן, דפשתן מישנן, ויתיר קשרים
ע"ה שנגע באשכולות שביין - מח' רבי ור' חייא אי מטמא סביבותיו (להל') [מפסקין] או כל הגת

גמ' עה : - עו :

לוקח כלי סעודה מגוי בעי טבילה [תעבירו באש וטהר - טהרה אחרת] במ' סאה [במי נדה] אפי' חדשים
[כישנים וליבנן], ודוקא מתכות וזכוכית [כמתכות דיש להן תקנה]
ומח' בחרס מחופה אבר (להל' חייב)
ולא בשאולין, וספק במשכון של גוי - ובדעתו שלא לפדות ודאי חייב

כבולעו כך פולטו : צונן - הדחה, חמין - הגעלה בתוך יורה או ממלא ברותחין ויעברו ניצוצות על
שפתה, באור - ליבון עד שתשיר קליפה חוץ משפוד קדשים בהגעלה : לרבה - שטיפה ומריקה
נמי [גזה"כ], לאביי בכ"מ ליבון והגעלה, רבה - שלמים כל יום הוי גיעול לקודם, ר"פ - לא
מתקשה הבליעה [רש"י - דמבשל בה תמיד] ונוח לפלוט, רב אשי - התירא בלע ואין איסור בעין

מח' ברייתות אי בדיעבד נ"ט לפגם מותר [במדין רק בבת יומא (לרש"י - בלי לינת לילה), ומדרבנן גזרו
אטו בת יומא] או אסור [בת יומא נמי נפגם]

סכין חלק שפה (רש"י - לוטש באבן, משפשף בבגד) ונועצה י' פעמים בקרקע שאינה עבודה כדי לאכול צונן

הדרן עלך מסכת עבודה זרה